

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : นโยบายและการจัดการศึกษา โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขต
ภูเข

ชื่อผู้เขียน : นางสาวเรณู ลีสุวรรณ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุสิต ดวงสา	ประธานกรรมการ
อาจารย์วิสุทธิ์ วาณิช	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลียนผดุง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับชาวเขา และการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา และวิเคราะห์นโยบาย โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเข ตลอดจนการจัดการศึกษาของโครงการ ทั้งนี้เพื่อเสนอแนะนโยบาย และวิธีการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา โดยศึกษาจากโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเข ในการศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนหนึ่ง ได้จากการศึกษาจากเอกสาร บทความ บทวิเคราะห์ วิทยานิพนธ์ ฯลฯ ที่เกี่ยวกับนโยบาย แนวคิด และวิธีการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาชาวเขา และการจัดการศึกษาให้แก่ชาวเขา กับข้อมูลอีกส่วนหนึ่ง ได้จากการสัมภาษณ์ พูดคุย กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเข ตลอดจนการสังเกตสภาพการดำเนินงานของโครงการในพื้นที่ ข้อมูลดังกล่าวได้นำมาวิเคราะห์โดยแยกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ตีความ สร้างข้อสรุป และนำเสนอโดยวิธีการบรรยายเชิงวิเคราะห์ ผลจากการศึกษา พบว่า นโยบายของรัฐแม้จะ เริ่มคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของชาวเขามากขึ้น แต่ก็ยังไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวเขาอย่างแท้จริง นโยบายยังคงละเลยสิทธิขั้นพื้นฐานของชาวเขา ยังไม่เปิดโอกาสให้ชาวเขามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชีวิตของตนเอง ตลอดจนเท่าที่ในการมองปัญหาชาวเขาทั้งของรัฐ และคนส่วนใหญ่ในสังคมยัง ไม่มีการปรับเปลี่ยน ยังคงมองว่าชาวเขาเป็นปัญหาของสังคมของชาติ และนโยบายก็

ไม่สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชาวเขา ที่เรียกร้องให้รัฐยอมรับความสามารถ และภูมิปัญญา
ของชาวเขา ตามสิทธิในฐานะมนุษย์ชน ส่วนนโยบาย และหลักการของ โครงการศูนย์การศึกษา
เพื่อชุมชนในเขตภูเขา มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และเป็นไปตามแนวคิดในการพัฒนาชาวเขา ที่
เห็นคุณค่าของบุคคล แต่ในการปฏิบัตินั้นยังขาดการพัฒนางาน ติดตามงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title: Educational Policies and Management of the Hill Areas
Education Project

Author: Miss Ranoo Leesuwat

M.Ed.: Nonformal Education

Examining Committee:

Assist.Prof.Dr.Dusit	Duongsaa	Chairman
Leturer Wisut	Wanich	Member
Assist.Prof.Yongyuth	Plianpadung	Member

Abstract

This research was aimed to 1) to analyze the Thai government's general policies on the hilltribes and the management of education programmes for these minority groups; and 2) to analyze the specific policy on the Hill Areas Education Project as well as the project management. The aim of the study is to propose, based on the Hill Areas Education Project, appropriate policies and education management approach for the hilltribes. For this study, data were collected on the one hand through a review of documents, articles, analyses, dissertations and theses pertaining to the policies, concepts, and practical approaches to solving hilltribes-related problems and/or to providing education programmes for the hilltribes. On the other hand, interviews were conducted with those who are involved in the Hill Areas Education Projects, and observations were also made on the actual implementation of the project in the field. All the data from

various sources were analyzed through the process of categorization, making relevant connections, interpretation, and induction. The data are presented in a descriptive and analytical format.

Findings from the study reveal that, while the government's policies on the hilltribes show some considerations of these people's quality of life, they do not really respond to the hilltribes' way of life. They still ignore the hilltribes' basic rights, and they do not allow these people to make decisions concerning their own lives. Besides, the government's as well as the general public's attitudes towards the hilltribes have not really changed: the hilltribes are still regarded as "the nation's and the society's problems". At the same time, the government's policies are not in line with popular concepts on the development of hilltribe communities, which demand that the government acknowledge the hilltribes' abilities, traditional wisdom, and basic human rights.

The policy and principles of the Hill Areas Education Project, on the other hand, do respond to the hilltribes' way of life as well as are in line with popular concepts on the development of hilltribe communities, which value human dignity. The actual implementation of the project in the field, however, still need to be improved in terms of quality development, and continued and regular monitoring.